

Ὁ Ὅσιος Μακάριος Μακρῆς

Ημ. Εορτής:	8 Ιανουαρίου
Ημ. Γέννησης:	1383 μ.Χ.
Ημ. Κοιμήσεως:	1430 μ.Χ.
Ημ. Ανακομιδῆς Λειψάνων:	
Πολιούχος:	
Λοιπές πληροφορίες:	
Εορταζόμενο όνομα:	

Ὁ Ὅσιος Μακάριος γεννήθηκε στὴ Θεσσαλονίκη περὶ τὸ 1383 ἀπὸ εὐσεβεῖς καὶ ἐπιφανεῖς γονεῖς, οἱ ὅποιοι ἀπολάμβαναν τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐκτιμῆσεως. Παραδίδεται ἐπίσης ὅτι ὁ Μακάριος εἶχε Ἑβραϊκὴ καταγωγή, πληροφορία ἢ ὁποία ὡστόσο δὲν ἐπιβεβαιώνεται ἀπὸ τὸν βίον του καὶ ὀφείλεται προφανῶς σὲ σύγχυση μὲ τὸν Μακάριο Ξανθόπουλον τὸν «ἐξ Ἰουδαίων», πὺ μνημονεύεται ἀπὸ τὸν Σφραντζῆ. Στὴ χειρόγραφη παράδοση τῶν ἔργων του, χρησιμοποιεῖται ἐπίσης καὶ ἡ προσωνυμία Ἀσπρόφρου, ἢ ὁποία πρέπει νὰ θεωρηθεῖ μᾶλλον ὡς κάποιον οἰκογενειακὸ ἢ προσωπικὸ προσωνύμιον.

Ὁ Μακάριος ἔλαβε ἀπὸ τὴν παιδικὴν του ἡλικία τὴν ἀπαιτούμενη μόρφωση. Ὁ ἀνώνυμος βιογράφος τοῦ ὑπογραμμίζει ὅτι σὲ ἡλικία δώδεκα ἐτῶν τὸ μοναδικὸ ἀντιστάθμισμα στὴ μοναχικὴν του κλίση ἦταν «ὁ ἔρως τῶν μαθημάτων», ἀλλὰ, ἐντέλει, σὲ ἡλικία δέκα ὀκτῶ ἐτῶν (περὶ τὸ 1401), λίγο μετὰ τὸ θάνατον τῆς μητέρας του, πραγματοποίησε τὴν ἐπιθυμία του νὰ ἀναχωρήσει γιὰ τὸν Ἄθω καὶ νὰ μονάσει στὴ Μονὴ Βατοπαιδίου, κάτω ἀπὸ τὴν καθοδήγηση ἑνὸς θεοφόρου γέροντος, τοῦ Ἀρμενόπουλου, ὁ ὅποιος τὸν ἔκειρε μοναχόν. Ὁ Μακάριος παρέμεινε ὑπὸ τὴν καθοδήγηση τοῦ γέροντός του γιὰ μίαν περίοδον δέκα ἐτῶν, κατὰ τὴν ὁποία χειροτονήθηκε διάκονος καὶ πρεσβύτερος, ἐνῶ ταυτόχρονα ἀπέκτησε, μαζί μὲ τὶς μοναχικὰς ἀρετὰς, καὶ εὐρύτατη ἐγκύκλιαν μόρφωση.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ γέροντός του, ὁ Μακάριος κατέστη ὑποτακτικὸς ἑνὸς ἄλλου ἁγίου ἀσκητοῦ, τοῦ Δαυῖδ, πὺ συνδεόταν φιλικὰ καὶ μὲ τὸν αὐτοκράτορα Μανουὴλ Β΄ Παλαιολόγον (1391 – 1425). Μέσω τοῦ Δαυῖδ γνώρισε ὁ Μανουὴλ Β΄ τὸν Ἅγιον Μακάριον καὶ ἀντάλλαξε μαζί του ἐπιστολὰς.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατέρα του, ὁ Ἅγιος Μακάριος μετέβη στὴ Θεσσαλονίκη, κατόπιν παροτρύνσεως τοῦ γέροντός του, γιὰ νὰ διευθετήσῃ τὸ ζήτημα τῆς πατρικῆς του περιουσίας καὶ στὴ συνέχεια ἐπέστρεψε στὸν Ἄθω, ὅπου συνέχισε τὸν ἀσκητικὸν του ἀγῶνα, ἔχοντας ὡς ὑπόδειγμά του τὸν αὐστηρὸ ἀναχωρητισμὸν τοῦ Ὁσίου Μαξίμου τοῦ Καυσοκαλυβίτου καὶ παραμένοντας ἐνθερμὸς ὀπαδὸς τοῦ Ἡουχασμοῦ. Μέσα σὲ αὐτὸ τὸ ἀσκητικὸν περιβάλλον ὁ Ἅγιος Μακάριος, ἀκολουθώντας ἕναν αὐστηρὸ ἡσυχαστικὸν βίον, ἀξιόθηκε τῆς θέας τοῦ θείου φωτός,

ὅπως ἀποκαλύπτει ὁ βιογράφος του.

Περὶ τὸ 1419 ὁ Ἅγιος Μακάριος προσεκλήθη μαζί με τὸν Πνευματικό του Πατέρα ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Μανουήλ Β΄ νὰ μεταβῆ στὴν Κωνσταντινούπολη, ὅπου παρέμεινε γιὰ ἓνα σύντομο χρονικὸ διάστημα δύο ἐτῶν, ἐνῶ στὴ συνέχεια ἐπέστρεψαν καὶ οἱ δύο στὴν προσφιλή τους ἡσυχία, πὺ βίωναν με θαυμαστὸ τρόπο στὴν Ἀθωνικὴ πολιτεία. Ὡστόσο, περὶ τὰ τέλη τοῦ 1421 ἢ ἀρχῆς τοῦ 1422, μετὰ τὴν κοίμηση τοῦ γέροντός του, ὁ Μακάριος προσκλήθηκε πάλι στὴ Βασιλεύουσα ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Μανουήλ Β΄ καὶ ἐγκαταβίωσε ἀρχικὰ στὴ Μονὴ Χαρσιανίτου, ὅπου μόναζε ἐκείνη τὴν περίοδο καὶ ὁ Ἰωσήφ Βρυέννιος «ὁ διαφανὴς ἀστὴρ καὶ διαπρύσιος τέττιξ, ὁ καὶ λόγῳ καὶ πράξει καὶ θεωρίᾳ τοὺς κατ' αὐτὸν ὑπερβαλὼν ἤδη, φημί δὴ τὸν τῆς πόλεως ὀφθαλμὸν καὶ κοινὸν διδάσκαλον». Ἐκείνη τὴν περίοδο ὁ Ἰωσήφ ἐξεφώνησε κατ' ἐντολὴ τοῦ αὐτοκράτορα τὶς περίφημες 21 Ὁμιλίες του περὶ Ἀγίας Τριάδος. Ὁ Ἅγιος Μακάριος, ὁ ὁποῖος τὸν γνώριζε ἀπὸ πρὶν, συνδέθηκε μαζί του καὶ διακατεχόταν ἀπὸ αἰσθήματα σεβασμοῦ καὶ θαυμασμοῦ πρὸς τὸ πρόσωπό του.

Ἡ αὐτοκρατορικὴ πρόταση νὰ ἀναλάβει τὴν Ἡγουμενία τῆς περίφημης Μονῆς Στουδίου, τὸν βρῆκε ὅμως ἀντίθετο. Ὁ Ἅγιος Μακάριος ἀρνήθηκε τὴν προβολή του στὴν Ἡγουμενία τῆς Μονῆς καὶ ἀναχώρησε πάλι γιὰ τὸ Ἅγιο Ὄρος, ὅπου «περιενόστει τὰς τῶν ἀναχωρητῶν πλησίον τοῦ Ἄθω καλύβας».

Μετὰ τὴν παρέλευση μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος, ὁ αὐτοκράτορας Μανουήλ Β΄ Παλαιολόγος, με ἐπιστολές του τὸν ἀνακάλεσε στὴν Κωνσταντινούπολη, ὅπου μετὰ ἀπὸ ὀλιγόμηνη παραμονή του στὴ Μονὴ Χαρσιανίτου, ἐξελέγη ὕστερα ἀπὸ τὴν πρόταση τοῦ Γεωργίου Σφραντζῆ, Ἡγούμενος τῆς Μονῆς Παντοκράτορος, ἡ ὁποία διήνυε μιὰ ἀσχημὴ οικονομικὴ περίοδο.

Ὡς Ἡγούμενος ὁ Ἅγιος Μακάριος κατέβαλε κάθε δυνατὴ προσπάθεια γιὰ τὴν Πνευματικὴ ἀνθιση καὶ ὑλικὴ εὐημερία τῆς Μονῆς του. Αὐτὴ τὴν περίοδο, ὕστερα ἀπὸ δικές του ἐνέργειες, ἡ Μονὴ ἐνισχύθηκε οικονομικὰ ἀπὸ τὸ Σέρβο κρᾶλη Στέφανο καὶ τέθηκε ὑπὸ τὴν κηδεμονία τοῦ Ἑλληνα Μητροπολίτη Ρωσίας Φωτίου, ἐνῶ σύντομα συγκεντρώθηκε γύρω του μία ἀξιόλογη συνοδεία ἀπὸ δώδεκα Μοναχοῦς.

Ταυτοχρόνως ὁ Ἅγιος Μακάριος κατέστη καὶ Πνευματικὸς τοῦ αὐτοκράτορος, ὁ ὁποῖος τὸν διόρισε στὸ ἀξίωμα τοῦ Μεγάλου Πρωτοσυγκέλλου.

Ἰδιαίτερη σπουδὴ ἐπέδειξε ὁ Ἅγιος καὶ στὰ σοβαρὰ ἐκκλησιαστικὰ προβλήματα τῆς ἐποχῆς του, διαδραματίζοντας πρωταγωνιστικὸ ρόλο. Συμμετεῖχε ἐνεργὰ καὶ διακρίθηκε κατὰ τὴν τοπικὴ Σύνοδο πὺ συγκροτήθηκε μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1426 καὶ 1429 στὴν Κωνσταντινούπολη, μετὰ τὴν ἐπίσκεψη πρεσβείας ἀπὸ τὴ Βοημία περὶ τῶν Ἁγίων Εἰκόνων καὶ ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1429 ὁ Μακάριος ἀπεστάλη ὡς ἐπικεφαλῆς τριμελοῦς πρεσβείας στὸν Πάπα Μαρτίνο Ε΄ στὴ Ρώμη, ἀνώπιον τοῦ ὁποῖου ὑπερασπίσθηκε τὰ δόγματα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ὁ Ἅγιος Μακάριος ἐπρόκειτο νὰ συμμετάσχει καὶ σὲ μία ἀκόμη πρεσβεία, τὴν τέταρτη κατὰ σειρά αὐτῆς τῆς περιόδου, ἀλλὰ τὴ σχεδιαζόμενη ἀποστολή του, πὺν ἀφοροῦσε στὴ ρύθμιση τοῦ τόπου ὅπου θὰ συνερχόταν μία πιθανὴ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἀπέτρεψε ἡ αἰφνίδια ἀσθένειά του, πὺν τὸν ἀνάγκασε νὰ μεταβεῖ στὴ Χάλκη.

Ὁ Ἅγιος Μακάριος κοιμήθηκε μὲ εἰρήνη τὸ ἔτος 1430 μετὰ ἀπὸ λοιμικὴ νόσο στὴ νῆσο Χάλκη καὶ τὸ τίμιο λείψανό του ἐνταφιάσθηκε στὴ Μονὴ Παντοκράτορος στὴν Κωνσταντινούπολη.

Ἰδιαίτερα ἀξιόλογο εἶναι τὸ συγγραφικὸ ἔργο τοῦ Ὁσίου Μακαρίου, γιὰ τὸ ὁποῖο μᾶς παρέχει ἀρκετὲς πληροφορίες ὁ βίος του. Σήμερα στὴ γραφίδα τοῦ Ἁγίου Μακαρίου ἀποδίδονται ἀρκετὰ ἔργα, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ περισσότερα ἔχουν ἀγιολογικὸ περιεχόμενο.